

GİZLİ OTURUM

5 Sahne

KIŞILAR

İNÈS

ESTELLE

GARCIN

GARSON

SAHNE BİR

GARCIN, KAT GARSONU

*İkinci İmparatorluk dönemine uygun tarzda döşenmiş bir salon.
Şöminenin üstünde tunç bir heykel.*

GARCIN: (Girer ve etrafa bakınır.) Demek burası.

GARSON: Burası.

GARCIN: Demek böyle.

GARSON: Böyle.

GARCIN: Bence... bence zamanla eşyalara alışılıyordur.

GARSON: Insandan insana değişir.

GARCIN: Bütün odalar aynı mı?

GARSON: Olur mu hiç, bize Çinliler de gelir, Hintliler de.
İkinci İmparatorluk tarzı bir koltuğu ne yapısın onlar?

GARCIN: Ya ben? Ben ne yapayım? Ben kimdim, biliyor musunuz? Neyse canım, bunun hiç önemi yok. Zaten hep sevmediğim eşyaların arasında ve sahte durumların içinde yaşıyordum. Çok da hoşuma gidiyordu. Louis Philippe tarzı bir yemek odasında sahte bir durum, sizce nasıl?

GARSON: Göreceksiniz, İkinci İmparatorluk tarzı bir salon-
da bulunmak da pek fena sayılmaz.

GARCIN: Ya! İyi. İyi. İyi. (Çevresine bakınır.) Doğrusu, bu kadarını ummazdım. Orada neler anlatıldığını biliyorsunuzdur.

GARSON: Ne hakkında?

GARCIN: İşte canım... (*Geniş ve belirsiz bir hareketle.*) Tüm bunlar hakkında.

GARSON: Bu saçmalıklara nasıl inanabiliyorsunuz? Buraya adımımı bile atmamış kimselerin uydurmaları... Çünkü buraya gelmiş olsalardı...

GARCIN: Doğru!

İkisi de gülerler.

GARCIN: (*Birdenbire ciddileşerek.*) Peki kazıklar nerede?

GARSON: Ne?

GARCIN: Kazıklar, ızgaralar, işkence hunileri...

GARSON: Şaka mı yapıyorsunuz?

GARCIN: (*Ona bakarak.*) Ben mi? Yok canım. Hayır, şaka yapmıyorum. (*Sessizlik. Gezinir.*) Tabii, ne ayna var, ne pencere. Kırılabilir türde hiçbir şey yok. (*Ani bir öfkeyle.*) Peki dış fırçanı niye aldılar?

GARSON: İşte bakın, gene insanlık onurunuz ortaya çıktı. Harika!

GARCIN: (*Koltuğun koluna öfkeyle vurarak.*) Rica ederim labaliliği bırakın. İçinde bulunduğum durumun farkındayım, ama bu şekilde davranmanıza da...

GARSON: Peki! Peki! Özür dilerim. Ama ne yapayım, bütün müşteriler aynı soruyu soruyorlar. Gelir gelmez: "Kazıklar nerede?" diye başlıyorlar. Halbuki o sırada özel bakımlarıyla ilgilenmeyi akıllarından bile geçirmediklerine yemin ederim.

Sonra, kaygılarını giderdiğimiz anda, hemen dış fırçalarını sormaya başlarlar. Ama, Tanrı aşkına, aklımız almıyor mu? Sorarım size, niçin dişlerinizi fırçalayasınız ki?

GARCIN: (*Sakinleşmiştir.*) Evet, öyle ya, niçin? (*Etrafına bakarınır.*) Hem niçin bakalım aynalara? Oysa şu tunç heykel tam buraya göre. Bana öyle geliyor ki, ara sıra gözlerimi dört açıp

tüm gücümle ona bakacağım. Evet, gözlerimi dört açıp, öyle değil mi? Haydi, haydi, saklayacak bir şey yok. Kendi durumumu çok iyi biliyorum diyorum ya. Size bu işin nasıl olup bittiğini anlatmamı ister misiniz? İnsanın nefesi kesilir, iyice gömülür suya, boğulur, yalnızca bakışları kalır dışarıda ve ne görür? Tunç bir Barbedienne heykeli. Ne kabus! Sorularımı yanıtlamanızı kuşkusuz yasaklamışlardır, üstelemiyorum. Ama şunu bilin ki, beni apansız bastıramazlar, beni gafil avladığınızı söyleyerek övünmeye kalkmayın sakın, durumu olduğu gibi görüyorum ben. (*Yeniden gezinmeye başlar.*) Demek ki diş fırçası yok. Yatak da yok. Çünkü burada hiç uyunmayacak, öyle değil mi?

GARSON: Öyle ya!

GARCIN: Biliyordum zaten. Öyle ya, niçin uyuyalım? Uyku, kulaklarımızın ardından yayılıp iyice bastırır, gözlerinizin kapandığını hissedersiniz, ama niçin uyuyacaksınız, değil mi? Gidip kanepeye uzanırsınız, derken, pırrr... uyku kaçıverir. Gözlerinizi ovuşturmak, ayağa kalkmak gerekir ve her şey yeniden başlar.

GARSON: Ne kadar da hayalperestsiniz!

GARCIN: Susun. Bağırmayacağım, inlemeyeceğim ama durumu açıkça görmek istiyorum. Onun, benim haberim olmadan arkamdan üzerime çullanmasını istemiyorum. Hayalperest mi dediniz? Oysa uykuya bile ihtiyaç yok. Uykumuz yoksa ne diye uyuyalım? Çok güzel. Durun, durun bakayım, neden bu kadar dayanılmaz bir şey bu? Neden bu denli dayanılmaz olmak zorunda? Anladım: kesintisiz yaşam bu.

GARSON: Ne kesintisi?

GARCIN: (*Onu taklit ederek.*) Ne kesintisi? (*Kuşkulu.*) Bana bakın. Zaten emindim bundan! Bakışınızdaki bu kaba ve dayanılmaz saygısızlığın nedeni de bu işte... Aman Tanrım, körelmiş bunlar.

GARSON: Siz neden söz ediyorsunuz?

GARCIN: Gözkapaklarımızdan. Biz, gözkapaklarımızı açıp kapardık. Buna göz kırpmak denirdi. Küçük siyah bir ışık, inip kalkan bir perde: Kesinti gerçekleşmiştir. Göz nemlenir, dünya hiçleşir. Siz bunun ne denli rahatlatıcı bir şey olduğunu bilemezsiniz. Bir saat içinde dört bin dinlenme. Dört bin küçük kaçış. Ve dört bin diyorsam da... O halde, demek ki gözkapaksız yaşayacağım. Anlamaz gibi durmayın öyle. Gözkapaksız olmak, uykusuzluk, ikisi aynı şeydir. Artık hiç uyumayacağım. İyi ama kendime nasıl katlanacağım? Anlamaya çalışın, çaba gösterin. Sıkıntılı biriyim, anlıyor musunuz, ve ben... benim... kendime sıkıntı yaratmak âdetimdir. Ama ben şimdi... durup dinlenmeden kendime sıkıntı veremem ki. Orada, geceler vardı. Uyurdum. Deliksiz bir uykum vardı. Telafi etsin diye. Basit düşler kurardım kendime. Bir çayır görürdüm. Sadece bir çayır, o kadar. Çayırda gezinmem düşüme girerdi. Gündüz mü daha?

GARSON: Görüyorsunuz ya, lambalar yanıyor.

GARCIN: Vay canına! Demek bu sizin gündüzünüz. Peki ya dışarı nasıl?

GARSON: (Şaşkın.) Dışarı mı?

GARCIN: Dışarı! Bu duvarların ötesi?

GARSON: Bir koridor var.

GARCIN: Peki koridorun sonunda?

GARSON: Başka odalar, başka koridorlar ve merdivenler var.

GARCIN: Daha sonra?

GARSON: Hepsi o kadar.

GARCIN: Sizin bir izin gününüz olmalı. Nereye gidiyorsunuz o zaman?

GARSON: Üçüncü katta şef garson olan amcamın yanına.

GARCIN: Tahmin etmeliydin. Elektrik düğmesi nerede?

GARSON: Yok ki!

GARCIN: Eee? Işıklar söndürülemiyor mu yani?

GARSON: Idare cereyanı kesebilir. Ama hatırladığıma göre bu katta şimdiye dek hiç kesilmedi. Elektriğimiz boldur.

GARCIN: Çok güzel. Demek gözlerimiz açık yaşamak zorundayız.

GARSON: (Alaycı.) Yaşamaksa...

GARCIN: Bir sözcük yüzünden hemen bana çatacak değilsiniz ya! Gözler daima açık duracak. Gözlerimin içi apaydınlık olacak. Ve kafamın içi de (Ara.) Peki şu tunç heykeli lambanın üstüne fırlatsam, onu söndürebilir miyim?

GARSON: O heykel çok ağırdır.

GARCIN: (Heykeli elleriyle yakalar ve kaldırmaya çalışır.) Haklısınız, çok ağır.

Sessizlik.

GARSON: Eh, artık bana ihtiyacımız yoksa gideyim.

GARCIN: (Yerinden sıçrayarak.) Gidiyor musunuz? Güle güle. (Garson kapıya doğru yürür.) Durun. (Garson geri döner.) Zil mi oradaki? (Garson başıyla onaylar.) İstedğim zaman zili çalabilirim ve siz de gelmek zorundasınız değil mi?

GARSON: Ashında usul böyle. Ama zil pek nazlıdır. Mekanizmasında bir bozukluk var.

Garcin zile yaklaşır ve düğmeye basar. Zil çalar.

GARCIN: Çalıyor!

GARSON: (Şaşkın.) Çalıyor! (O da zili çalar.) Ama aldanmayın, böyle sürmez. Neyse, emrinize amadeyim.

GARCIN: (Onu tutmak için bir harekette bulunur.) Ben...

GARSON: Ne?

GARCIN: Hayır, bir şey yok. (Şömineye gider, kağıt bıçağını alır.) Bu da nesi?

GARSON: Görüyorsunuz ya, kağıt bıçağı.

Jean-Paul Sartre

GARCIN: Kitap var mı burada?

GARSON: Yok.

GARCIN: O halde ne işe yarıyor? (*Garson omuzlarını silker.*)

Pekala gidin artık...

Garson çıkar.

SAHNE İKİ

GARCIN, yalnız

Garcin yalnızdır. Tunç heykele yaklaşır, onu eliyle okşar. Oturur.

Tekrar kalkar. Zile doğru gider, düğmeye basar. Zil çalmaz. İki üç kez dener. Boşunadır. O zaman kapıya gider ve açmaya çalışır. Kapı açılmaz. Bağırır.

GARCIN: Garson, Garson!

Yanıt gelmez. Garsonu çağırarak kapıya yumruklar indirir. Sonra birdenbire sakinleşir ve gidip oturur. O sırada kapı açılır, garsonun ardından İnès içeriye girer.

SAHNE ÜÇ

GARCIN, INÈS, GARSON

GARSON: (*Garcin'e.*) Beni mi çağırдыңız?

GARCIN: (*Garcin cevap vermek üzereyken Inès'e bir bakış atar.*) Hayır.

GARSON: (*Inès'e dönerek.*) Artık yerinizdesiniz Madam. (*Inès susar.*) Bana soracağınız bir şey varsa... (*Inès gene susar.*)

GARSON: (*Hayal kırıklığına uğramış.*) Genelde müşteriler bilgi almak isterler de... Ama ısrar etmiyorum. Zaten Beyefendi, diş fırçası, zil ve tunç Barbedienne heykeli hakkındaki her şeyi biliyor. Benim kadar o da size bilgi verebilir.

Çıkar. Bir an sessizlik. Garcin, Inès'e bakmaz. Inès çevresine bakar, sonra birden Garcin'e doğru gider.

INÈS: Florence nerede? (*Garcin yanıtlamaz.*) Size soruyorum, Florence nerede?

GARCIN: Ne bileyim ben.

INÈS: Bütün bulduğunuz sadece bu mu? Onun yokluğuyla bana işkence etmek mi istiyorsunuz? Boşuna yorulmayın. Florence budalanın biriydi, ona hiç acımıyorum.

GARCIN: Affedersiniz, siz beni kim sanıyorsunuz?

INÈS: Sizi kim mi sanıyorum? Cellatsınız siz.

GARCIN: (*İrkilir, sonra gülmeye başlar.*) Ne gülünç bir yanıl-

Gizli Oturum

gı! Cellat ha, şahiden mi? İçeri girdiniz, bana baktınız ve söyle düşündünüz: Tamam işte bu adam cellat... Ne çilgınlık! Şu garson da garip bir adam, bizi tanıştırmaması gerekirdi. Cellat ha! Ben Joseph Garcin, gazeteci ve yazar. Gerçek şu ki Madam, ikimizi aynı yere yerleştirmişler.

INÈS: (*Soğuk bir tavırla.*) Inès Serrano, Matmazel.

GARCIN: Çok iyi. Mükemmel. O halde artık buzlar çözüldü. Demek bende cellata benzer bir surat buluyorsunuz? İyi ama, söyler misiniz lütfen, cellatlar hangi özelliklerinden tanınır?

INÈS: Korkuyormuş gibi bir halleri vardır.

GARCIN: Korku mu? Bu çok gülünç. İyi ama kimden? Kurbanlarından mı?

INÈS: Haydi canım. Ne dediğimi biliyorum. Aynada kendime baktım.

GARCIN: Aynada mı? (*Çevresine bakınır.*) Ne can sıkıcı: Aynaya benzer ne varsa kaldırmışlar. (*Bir an sessizlik.*) Ne olursa olsun, size korkmadığımı doğrulayabilirim. Durumu hafife almıyorum ve ciddiyetinin farkındayım. Ama korkmuyorum.

INÈS: (*Omuzlarını kaldırarak.*) Bu sizin bileceğiniz iş. (*Ara.*) Arada bir dışarıya çıkıp biraz dolaşmak istediğiniz oluyor mu?

GARCIN: Kapı kilitli.

INÈS: Eh, ne yapalım.

GARCIN: Burada oluşumun sizi sıktığımı pekala anlıyorum. Şahsen ben de yalnız başıma olmayı yeğlerdim: Hayatımı bir düzene sokmam ve kendimi toparlamam gerek. Ama birbirimize alışabileceğimize eminim; konuşmam, hiç hareket etmem ve fazla gürültü yapmam. Yalnız, izninizle, birbirimize son derece nazik davranmamızı öğütleyeceğim. Bu bizim için en iyi savunma şeklidir.

INÈS: Ben nazik değilimdir.

Jean-Paul Sartre

GARCIN: O halde ben ikimiz adına da olurum.

Sessizlik. Garcin kanepeye oturmuştur. Inès boydan boya gidip gelmektedir.

INÈS: (Ona bakarak.) Ağzınız...

GARCIN: (Daldığı hayalden sıyrılarak.) Efendim?

INÈS: Ağzınızı durduramaz mısınız? Burnunuzun altında bir topaç gibi dönüp duruyor.

GARCIN: Affedersiniz, farkında değildim.

INÈS: Ben de bundan yakınıyorum zaten. (Garcin'in tiki.) İşte yine! Terbiyeli olduğunuzu iddia ediyorsunuz, ama suratınızı da başıboş bırakıyorsunuz. Yalnız değilsiniz burada, duyduğunuz korkuyu bana zorla seyrettirmeye de hakkınız yok.

Garcin kalkar ve ona doğru gider.

GARCIN: Ya siz, siz korkmuyor musunuz?

INÈS: Niye korkayım ki? Korku, eskiden, henüz umudumuz varken işe yarar bir şeydi.

GARCIN: (Yavaşça.) Artık umut yok, ama biz hâlâ eskiden'i yaşıyoruz. Biz daha acı çekmeye başlamadık Matmazel.

INÈS: Biliyorum. (Ara.) Peki şimdi ne olacak?

GARCIN: Bilmiyorum. Bekliyorum.

Sessizlik. Garcin gidip yerine oturur. Inès yine dolaşmaya başlar. Garcin'in ağzı devamlı oynamaktadır. Inès'in bakması üzerine yüzünü elleriyle saklar. Estelle ile garson içeri girerler.

Halalar soluklu, el kızı bu on kurdu.

SAHNE DÖRT

INÈS, GARCIN, ESTELLE, GARSON

Estelle başını kaldırmayan Garcin'e bakar.

ESTELLE: (Garcin'e.) Hayır! Hayır, hayır. Başımı kaldırma. Ellerle neyi gizlediğini biliyorum, artık yüzünün olmadığını biliyorum. (Garcin ellerini çeker.) Aa! (Ara. Hayret içinde.) Ben sizi tanımıyorum.

GARCIN: Ben cellat değilim Madam.

ESTELLE: Ben sizi cellat yerine koymadım ki. Ben... birisi bana bir oyun oynamak istiyor sandım. (Garson'a.) Kimi bekliyorsunuz daha?

GARSON: Artık başka kimse gelmeyecek.

ESTELLE: (Rahatlamıştır.) Ah, demek Mösyö, Madam ve ben yalnız kalacağız.

Gülmeye başlar.

GARCIN: (Soğuk bir sesle.) Gülecek bir şey yok.

ESTELLE: (Gülmeye devam ederek.) Şu kanepeler de ne kadar çirkin. Hem bakın, riasıl yerleştirmişler, sanki yılbaşında Marie halamı ziyarete gitmiş gibiyim. Galiba herkesinki aynı. Bu benimki mi? (Garsona.) Ama ben buna asla oturamam, rezalet bu, elbisem açık mavi, buysa ispanak yeşili.

INÈS: Benimkini ister misiniz?

ESTELLE: Bordo renkli kanepeyi mi? Çok nazıksınız, ama o

da bundan daha iyi değil. Hayır, yapacak bir şey yok. Herkes pa-
yına düşene razı olsun, bana yeşil düştü, kalsın bari. (Ara.) Biraz
uygun düşecek olan tek kanepede, mösyönünki.

Sessizlik.

İNÈS: Duyuyor musunuz Garcin?

GARCIN: (Birden sıçrayarak.) Ka... kanepede mi? Oh, affeder-
siniz. (Kalkar.) Buyrun Madam.

ESTELLE: Mersi. (Mantosunu çıkarır, kanepenin üstüne atar.
Ara.) Birlikte kalacağımıza göre tanışalım. Benim adım Estelle
Rigaud.

*Garcin eğilir, kendi adını söyleyecektir, ama
Inès önüne geçer.*

İNÈS: Inès Serrano. Çok memnum oldum.

Garcin tekrar eğilir.

GARCIN: Joseph Garcin.

GARSON: Bana ihtiyacınız var mı daha?

ESTELLE: Hayır, gidin. Zile basar çağırırım.

Garson eğilir ve çıkar.

SAHNE BEŞ

İNÈS, GARCIN, ESTELLE

İNÈS: Çok güzelsiniz. Size hoş geldiniz demek için çiçekler
sunmak isterdim.

ESTELLE: Çiçekler mi? Evet, çiçekleri çok severdim. Ama
burada solarlardı; çok sıcak burası. Neyse, önemli olan, insanın
iyimserliğini koruyabilmesi, öyle değil mi? Siz...

İNÈS: Evet, geçen hafta. Ya siz?

ESTELLE: Ben mi? Dün. Tören daha sona ermedi. (Sanki an-
lattıklarımı görüyormuş gibi çok doğal bir sesle konuşur.) Rüzgar kız
kardeşimin yüzündeki tülü uçuruyor. Ağlamak için elinden gele-
ni yapıyor. Haydi! Haydi! Biraz daha gayret. İşte! Tülün altında
iki damla gözyaşı parlıyor, iki damlacık. Olga Jarret bu sabah
çok çirkin. Kız kardeşimin koluna girmiş, yardım ediyor. Rimel-
leri akacak diye ağlayamıyor, ama ben onun yerinde olsaydım...

O benim en iyi dostumdu.

İNÈS: Çok acı çektiniz mi?

ESTELLE: Hayır, daha ziyade sersemlemiştim.

İNÈS: Neden oldu?

ESTELLE: Zatürree. (Az önceki halini takırır.) İşte tamam, bu
da oldu, artık gidiyorlar. İyi günler, iyi günler! Ne çok el sıkılı-
yor. Kocam acısından hasta olduğu için evde kaldı. (Inès'e) Peki
ya sizinki?

INÈS: Gaz.

ESTELLE: (*Garcin'e.*) Ya siz Mösyö?

GARCIN: On iki kurşun sıktılar. (*Estelle kıpırdanır.*) Kusura bakmayın, ben size eşlik etmek için uygun bir ölü değilim.

ESTELLE: Ah, aziz Mösyö, ama böylesine çiğ sözcükler kullanmasanız... bu... bu çok sarsıcı bir şey. Hem sonra ne anlamı var? Belki de hiçbir zaman bu denli canlı olmamıştık. Eger buna... bu olup biten şeye mutlaka bir ad vermek gerekiyorsa, ben bizlere yoklar denmesini teklif ediyorum, bu daha doğru olur. Siz çoktan beri mi yoksunuz?

GARCIN: Aşağı yukarı bir aydan beri.

ESTELLE: Nerelisiniz?

GARCIN: Riolu.

ESTELLE: Ben Parisliyim. Orada kimseniz var mı?

GARCIN: Karım var. (*Az önce Estelle'in konuşma tarzı gibi.*) Her günkü gibi yine koğuşa geldi; içeriye bırakmadılar. Demir parmaklığın arkasından bakıyor. Benim artık orada olmadığını henüz bilmiyor, ama bundan kuşkuluyor. Şimdi gidiyor işte. Tepeden turnağa siyahlar içinde. Daha iyi, kılık değiştirmesine gerek kalmayacak.

Ağlamıyor, hiç ağlamazdı. Güneş pırl pırl ve o, kocaman kurbanlık gözleriyle, ıssız sokakta simsiyah... Of! Camımı sıkıyor.

Bir an sessizlik. Garcin gidip ortadaki kanepeye oturur, başını ellerinin arasına alır.

INÈS: Estelle!

ESTELLE: Mösyö, Mösyö Garcin!

GARCIN: Efendim?

ESTELLE: Benim kanepeme oturdunuz.

GARCIN: Pardon.

Hemen kalkar.

ESTELLE: Ne kadar düşünceli bir haliniz vardı!

GARCIN: Hayatımı bir düzene sokuyorum (*Inès gülmeye başlar.*) Gülenler de benim yaptığımı yapsalar hiç fena olmaz!

INÈS: Benim hayatım düzenli. Tamamen düzenli. Hayatım, oradayken kendiliğinden düzene girmişti, onunla uğraşmak zorunda değilim artık.

GARCIN: Öyle mi? Demek bu işi bu kadar basit samiyorsunuz! (*Elini alınına götürür.*) Amma da sıcak! İzin verir misiniz?

Ceketini çıkarmaya hazırlanır.

ESTELLE: Ah, hayır. (*Daha yavaşça.*) Hayır. Gömlekli erkeklerden nefret ederim.

GARCIN: (*Tekrar ceketini giyer.*) Pekala. (*Ara.*) Gecelerimi hep gazetenin yazı işlerinde geçirirdim. Hamam gibi sıcak olurdu. (*Ara. Az önceki tavırla.*) Orada hamam sıcaklığı var. Vakit gece.

ESTELLE: Sahi, evet, gece olmuş. Olga soyunuyor. Yeryüzünde zaman ne çabuk geçiyor.

INÈS: Gece olmuş. Odamın kapısını mühürlemişler. Odam kapkaranlık, bomboş.

GARCIN: Ceketlerini sandalyelerinin arkasına asmışlar ve gömleklerinin kollarını dirseklerine kadar kıvrımışlar. Oda erkek ve sigara kokuyor. (*Bir an sessizlik.*) Gömlekli adamların arasında yaşamayı severdim.

ESTELLE: (*Soğuk bir sesle.*) Eh, demek ki zevklerimiz bir değil. Bu onu gösteriyor. (*Inès'e.*) Siz sever misiniz gömlekli erkekleri?

INÈS: Gömlekli veya gömleksiz, ben erkekleri pek sevmem.

ESTELLE: (*İksine şaşkın şaşkın bakar.*) İyi ama neden, neden bizi bir araya getirdiler?

INÈS: (*Boğuk bir kahkahayla.*) Ne diyorsunuz siz?

ESTELLE: İkinize bakıyor ve birlikte kalacağımızı düşünüyö-

rum da... Oysa ben burada dostlarımla, ailemle buluşmayı umuyordum.

İNÈS: Suratının orta yerinde bir delik bulunan mükemmel bir dost.

ESTELLE: Onunla da. Profesyonel bir dansçı gibi güzel tango yapardı. İyi ama bizi, *bizi* neden bir araya getirdiler böyle?

GARCIN: Neden olacak, sadece rastlantı. Geliş sırasına göre nerede yer varsa oraya yerleştiriyorlar. (*Inès'e.*) Niye gülüyorsunuz?

İNÈS: Rastlantı diyerek beni güldürüyorsunuz da ondan. Kendinizi inandırmaya gerçekten ihtiyaç mı duyuyorsunuz? Onlar hiçbir şeyi rastlantıya bırakmazlar.

ESTELLE: (*Mahçup.*) Belki de önceden birbirimizle karşılaşmışızdır?

İNÈS: Asla. Yoksa ben sizi unutmazdım.

ESTELLE: Ya da ortak bağlarımız vardır? Dubois Seymour'ları tanırsınız mı?

İNÈS: Hiç sanmam.

ESTELLE: Herkesi evlerine davet ederler de.

İNÈS: Ne iş yaparlar?

ESTELLE: (*Şaşkın.*) Hiçbir iş yapmazlar. Correze'de bir şato-ları var ve...

İNÈS: Ben posta idaresinde memurdum.

ESTELLE: (*Hafifçe gerileyerek.*) Ya! O halde? (*Ara.*) Ya siz, Mösyö Garcin?

GARCIN: Ben Rio'dan hiç ayrılmadım.

ESTELLE: Bu durumda tamamen haklısınız: Bizi bir araya getiren sadece rastlantı.

İNÈS: Rastlantı. Öyleyse bu mobilyalar da burada tesadüfen bulunuyor.

Sağdaki kanepenin ıspanak yeşili, soldakinin bordo renginde olması da bir tesadüf. Tesadüf değil mi? Haydi, onların yerlerini değiştirmeye kalkın da görelim, olacakları bana söylersiniz sonra. Ya şu tunç heykel, o da mı tesadüf? Ya şu sıcak? Ya şu sıcak? (*Sessizlik.*) Her şeyi önceden hazırlamışlar diyorum size. En küçük ayrıntılara kadar her şeyi isteyerek tespit etmişler. Bu oda bizleri bekliyordu.

ESTELLE: Ama nasıl olur? Buradaki her şey öyle çirkin, öyle kaba, öyle köşeli ki. Köşeli şeylerden nefret ederdim.

İNÈS: (*Omuzlarını kaldırarak.*) Ben sanki ikinci imparatorluk tarzı bir salonda mı yaşıyordum?

Ara.

ESTELLE: Demek her şey önceden düşünülmüş?

İNÈS: Her şey. Biz de onlara uygun düştük.

ESTELLE: Demek ki sizin *benim* karşımda olmanız bir rastlantı sonucu değil? (*Ara.*) Peki ne bekliyorlar?

İNÈS: Bilmiyorum. Ama bekliyorlar.

ESTELLE: Benden bir şey beklenmesine hiç dayanamam. Hemen tam tersini yapmak gelir içimden.

İNÈS: O halde öyle yapın siz de. Yapsanıza! Ne istediklerini bile bilmiyorsunuz.

ESTELLE: (*Ayağını yere vurarak.*) Dayanılır gibi değil. Sizin ikinizin yüzünden başıma bir kötülük mü gelecek yoksa? (*Onlara bakar.*) İkinizin yüzünden. Bazı yüzler bana hemen her şeyi anlatırdı. Sizinkiler ise hiçbir şey söylemiyor.

GARCIN: (*Birdenbire İnès'e.*) Öyleyse niçin birlikteyiz? Çok laf ettiniz, sonunu getirin.

İNÈS: (*Şaşkın.*) Ama ben hiçbir şey bilmiyorum ki.

GARCIN: Bilmek gerekir.

Bir an düşünür.

İNÈS: Eger her birimizin söylemeye cesareti olsaydı...

GARCIN: Neyi?

İNÈS: Estelle!

ESTELLE: Efendim?

İNÈS: Siz ne yaptınız? Sizi niçin buraya gönderdiler?

ESTELLE: (*Canlı bir sesle.*) Ne bileyim ben, hiç bilmiyorum! Hattâ bunda bir hata olup olmadığını soruyorum kendime. (*Inès'e.*) Gülmeyin. Her gün şey olan... Yok olan insanların sayısını bir düşünsenize.

Binlercesi geliyor buraya. Onları karşılayanlar sıradan, cahil memurlar. Nasıl olur da hata olmaz. Gülmesenize ama. (*Garcin'e.*) Siz de bir şey söylesenize. Benim hakkımda yanıldıkları gibi sizin hakkınızda da yanılmış olabilirler. (*Inès'e.*) Sizin için de öyle, bir yanlışlık yüzünden burada bulunduğumuza inansak daha iyi olmaz mı?

İNÈS: Bize bütün söyleyecekleriniz bu kadar mı?

ESTELLE: Daha başka neyi bilmek istiyorsunuz? Benim gizleyecek bir şeyim yok. Öksüz ve yoksuldum, küçük kardeşime ben bakıyordum. Babamın eski bir dostu benimle evlenmek istedi. Zengin ve iyi bir adamdı, kabul ettim. Benim yerimde olsanız ne yapardınız? Kardeşim hastaydı, sağlığına kavuşması için büyük bir ihtimam gerekiyordu. Kocamla en küçük bir tatsızlık olmadan altı yıl yaşadım. İki yıl önce, sevebileceğim adama rastladım. Birbirimizi anladık hemen, kendisiyle birlikte kaçmamı istiyordu, ben reddettim. Bunun ardından zatürreeye yakalandım. Hepsi bu kadar. Belki birtakım ilkelere dayanarak, gençliği bir ihtiyar uğruna feda etmem yadırganabilir. (*Garcin'e.*) Sizce bu bir hata mı?

GARCIN: Tabii ki hayır. (*Ara.*) Ya siz, insanın kendi ilkelerine uygun bir biçimde yaşamasını hata olarak mı görüyorsunuz?

ESTELLE: Bu yüzden sizi kim ayıplayabilir?

GARCIN: Barış yanlısı bir gazeteyi yönetiyordum. Savaş patlak verdi. Ne yapmalı? Herkesin gözü benim üzerimdeydi. "Acaba cesaret edebilecek mi?" Ve ben cesaret ettim. Kollarımı kavuşturdum.

Onlar da beni kurşuna dizdiler. Bunda bir hata var mı? Nerede hata?

ESTELLE: (*Elini onun koluna koyar.*) Bunda bir hata yok. Siz bir...

İNÈS: (*Alaycı bir tavırla tamamlar.*) Bir kahramansınız! Ya karınız, Garcin?

GARCIN: Ne olmuş? Ben onu bataktan kurtardım.

ESTELLE: (*Inès'e.*) Gördünüz mü! Gördünüz mü!

İNÈS: Görüyorum. (*Ara.*) Bu oyunu kimin için oynuyorsunuz?

Biz bizyiz.

ESTELLE: (*Küstahça.*) Biz bize mi?

İNÈS: Katiller arasında. Cehennemdeyiz yavrucuğum, ortada hiçbir yanlışlık yok ve sebepsiz yere insanları asla lanetlemezler.

ESTELLE: Susun.

İNÈS: Cehennemdeyiz! Lanetlendik! Lanetlendik!

ESTELLE: Susun. Susacak mısınız siz? Sizi böyle kaba sözcükler kullanmaktan men ederim.

İNÈS: Lanetlenmiş küçük azize! Lanetlenmiş suçsuz kahraman!

Eğlenceli zamanlarımız oldu değil mi? Bizim uğrumuza ölene dek acı çeken insanlar vardı ve bu çok hoşumuza gidiyordu. Şimdi bedelini ödememiz gerekiyor.

GARCIN:

(*Elini kaldırarak.*) Siz susacak mısınız artık?

İNÈS: (Korkmadan ama büyük bir şaşkınlıkla ona bakar.) Hah!
(Ara.) Durun! Şimdi anladım, bizi niçin bir arada tuttuklarını bi-
liyorum!

GARCIN: Söyleyeceğiniz söze dikkat edin.

İNÈS: Ne kadar basit olduğunu göreceksiniz. Ahmakça basit.
Fiziksel bir işkence yok değil mi? Oysa cehennemdeyiz. Ve baş-
ka kimse de gelmeyecek. Hiç kimse. Sonuna kadar birlikte yalnız
kalacağız. Öyle değil mi? Aslında bir kişi eksik burada: Cellat.

GARCIN: (Hafif bir sesle.) Bunu biliyorum.

İNÈS: Eh işte personelden tasarruf yapmışlar. Hepsi bu. Gar-
sonsuz lokantalardaki gibi müşteriler servislerini kendileri yapı-
yorlar.

ESTELLE: Ne demek istiyorsunuz?

İNÈS: Her birimiz diğer iki kişinin celladı.

Ara. Bu sözleri sindirmeye çalışırlar.

GARCIN: (Tatlı bir sesle.) Ben sizin celladınız olmayacağım.
Size kötülük etmek istemiyorum ve sizinle hiçbir alıp veremedi-
ğim yok. Hiç. Gayet basit. Bakın ne yapacağız; herkes kendi kö-
şesine çekilecek; en iyi savunma yolu bu. Siz buraya, siz buraya,
ben de şuraya. Ve sessizlik. Tek kelime yok; zor bir şey değil, ne
dersiniz? Her birimizin kendiyile halletmesi gereken birçok işi
var. Ben on bin yıl konuşmadan durabilirim sanıyorum.

ESTELLE: Benim susmam mı gerekiyor?

GARCIN: Evet. Ve böylece biz... biz kurtulacağız. Susmak.
Kendi içine dönmek, başını hiç kaldırmamak. Anlaştık mı?

İNÈS: Anlaştık.

ESTELLE: (Biraz tereddüt ettikten sonra.) Anlaştık.

GARCIN: Öyleyse, Hoşçakal.

*Kanepesine gider ve başını ellerinin arasına
alır. Sessizlik.*

Inès kendi kendine bir şarkı tutturur.

İNÈS: Blancs-Manteaux sokağında
Sehpaları diktiler yan yana
Sonra yonga kondu bir kovaya
Ve kuruldu bir darağacı orda
Blancs-Manteaux sokağında
Blancs-Manteaux sokağında
Erkenden uyandı cellat da
Çünkü o gün çoktu işi,
Kesmeliydi generalleri
Papazlarla, amiralleri
Blancs-Manteaux sokağında.
Blancs-Manteaux sokağına
Geldi güzel hanımlar da
Süslü püslü giyinmiştiler ama
Kafaları oyun etti onlara
Kopup gittiler bir anda
Tepelerinde şapkayla
Blancs-Manteaux ırmağına

*Bu arada Estelle yüzüne pudra ve ruj sürer.
Pudralandıktan sonra endişeli bir tavırla etra-
fında bir ayna arar. Çantasını karıştırır, so-
nunda Garcin'e doğru döner.*

ESTELLE: Mösyö, bir ayanız var mı? (Garcin yanıtlanmaz.) Bir
ayna, bir cep aynası, ne olursa olsun. (Garcin yanıtlanmaz.) Madem
ki beni tek başıma bırakıyorsunuz, hiç değilse bir ayna verin bari.

*Garcin başı ellerinin arasında cevap vermeden
durur.*

İNÈS: (Hararetle.) Benim çantamda bir ayna var. (Çantasını
araştırır. Üzgün.) Ama artık yok. Kayıt bürosunda almış olmalılar.

ESTELLE: Ne can sıkıcı şey.

Susar. Gözlerini kapar ve olduğu yerde sendeler. İnès atılıp onu tutar.

İNÈS: Neyiniz var?

ESTELLE: (*Gözlerini açar ve gülümser.*) Kendimde bir tuhaflık hissediyorum. (*Eliyle kendini yoklar.*) Bilmem size de aynı etkiyi yapıyor mu? Ben kendimi göremediğim zaman vücudumu yoklamak, gerçekten var olup olmadığımı anlamak istiyorum.

İNÈS: Talihiniz var. Bense kendi varlığımı hep içimden hissedirim.

ESTELLE: Ha! Evet, içerden... Kafaların içinden geçenler öyle belirsiz ki uyku veriyor bana. (*Ara.*) Yatak odamda altı tane kocaman ayna var. Görüyorum. Onları görüyorum. Ama onlar beni göremiyor.

İki kişilik kanepeyi, halıyı, pencereyi yansıtıyorlar. İçinde benim görüntümün olmadığı bir ayna ne kadar boş. Konuşurken, birinden birinde mutlaka kendimi görecektir şekilde otururdum. Başkalarının beni gördüğü gibi görürdüm kendimi, bu beni uyanık tutardı.

(*Ümitsizlikle.*) Rujum! Gelişigüzel sürdüğüme eminim. Ama ben sonsuza dek aynasız kalamam ki.

İNÈS: Size ayna olmamı ister misiniz? Gelin, sizi buraya davet ediyorum. Kanepeme oturun.

ESTELLE: (*Garcin'i gösterir.*) Ama...

İNÈS: Onunla ilgilenmeyelim.

ESTELLE: Birbirimize kötülük edeceğiz, bunu siz kendiniz söylediniz.

İNÈS: Size zarar verecek bir insana benziyor muyum?

ESTELLE: Hiçbir zaman bilemeyiz...

İNÈS: Bana asıl kötülük edecek olan sensin ama bunun ne

önemi var? Madem ki acı çekmem gerekiyor, varsın senden gelsin.

Otur. Yaklaş bana, daha yaklaş, gözlerimin içine bak: kendini görebiliyor musun?

ESTELLE: Ufacık haldeyim. İyi göremiyorum.

İNÈS: Ben seni görüyorum. Boydan boya. Soru sor bana. Hiçbir ayna bu denli sadık olamaz.

Estelle sıkılarak, sanki yardımını istiyormuş gibi Garcin'e doğru döner.

ESTELLE: Mösyö! Mösyö! Gevezeliklerimizle sizi sıkıyoruz ya?

Garcin cevap vermez.

İNÈS: Bırak onu, onu hesaba katma, yalnız ikimiz varız. Sor-guya çek beni.

ESTELLE: Rujumu iyi sürmüş müyüm?

İNÈS: Bakayım. Pek iyi değil.

ESTELLE: Biliyordum zaten. (*Garcin'e bir göz atarak.*) Neyse ki kimse görmedi beni. Yeniden süreyim.

İNÈS: Şimdi daha iyi. Hayır. Dudakların kıvrıntısını takip et. Sana yol göstereceğim. Tamam, tamam. Çok iyi.

ESTELLE: Biraz önce içeri girdiğim zamanki kadar iyi mi?

İNÈS: Daha iyi, daha koyu, daha zalim. Ağzın cehennemlik.

ESTELLE: Hım, iyi oldu mu bari? Ne kadar asap bozucu bir durum, artık kendim hüküm veremiyorum. İyi olduğuna yemin eder misiniz?

İNÈS: Senli benli olmamızı istemiyor musun?

ESTELLE: İyi olduğuna yemin eder misin?

İNÈS: Güzelsin.

ESTELLE: Ama bakalım zevk sahibi misiniz siz? Sizin zevkiniz benim zevkime uygun mu acaba? Ne can sıkıcı şey bu, ne can sıkıcı.

İNÈS: Senden hoşlandığıma göre senin zevkine sahibim. İyi-ce bak bana. Bana gülümse. Ben de çirkin değilim. Bir aynadan daha iyi değil miyim?

ESTELLE: Bilmem. Beni utandırıyorunuz. Aynadaki görünüm evcildi.

Onu o kadar iyi tanıyordum ki! Gülümseyeceğim: gülüşüm sizin gözbebeklerinizin ta dibine işleyip, Tanrı bilir ne hale dönüşecek.

İNÈS: Beni de evcilleştirmene kim engel oluyor? (*Bakışlılar. Estelle biraz sinirlenmiş gibi gülümser.*) Benimle senli benli olmayı gerçekten istemiyor musun?

ESTELLE: Ben kadınlarla senli benli olmakta zorluk çekerim.

İNÈS: Özellikle de posta memurlarıyla değil mi? Nen var senin orada, yanağının altında? Kırmızı bir leke mi ne?

ESTELLE: (*Sıçrayarak.*) Kırmızı bir leke mi, ne korkunç şey! Nerede?

İNÈS: Hadi! Hadi! Tarla kuşlarının aynasıyım ben; benim küçük tarla kuşum, artık elimdesin! Kırmızılık falan yok. Hiçbir şey yok. Ha? Ya ayna yalan söylemeye başlasaydı? Ya da gözlerimi kapasaydım, sana bakmak istemeseydim, tüm bu güzellik ne işe yarardı?

Korkma. Sana bakmak zorundayım, gözlerim faltaşı gibi açık duracak. Ve sana nazik davranacağım, çok nazik olacağım. Ama sen de bana sen diye hitap edeceksin.

Ara.

ESTELLE: Benden hoşlanıyor musun?

İNÈS: Çok.

ESTELLE: (*Başıyla Garcin'i işaret eder.*) Onun da bana bakmasını isterdim.

İNÈS: Ha! Erkek olduğu için. (*Garcin'e.*) Siz kazandınız. (*Gar-*

cin cevap vermez.) Baksanıza ona. (*Garcin cevap vermez.*) Numara yapmayın, konuştuklarımızın bir kelimesini bile kaçırmadınız.

GARCIN: (*Birden başını kaldırarak.*) Haklısınız, bir tekini bile kaçırmadım. Kulaklarımı parmaklarımla tıkasam da siz-kafamın içinde gevezelik etmeye devam ediyorsunuz. Beni rahat bırakacak mısınız şimdi? Sizinle işim yok benim.

İNÈS: Peki bu kızcağızla işiniz var mı? Oyununuzu anladım, onun ilgisini çekmek için bu büyüklük havalarna giriyorsunuz.

GARCIN: Beni rahat bırakın diyorum. Gazetede birisi benden söz ediyor ve ben de onu dinlemek istiyorum. İçiniz rahatlayacaksa söyleyeyim, bu kızcağız benim umurumda bile değil.

ESTELLE: Teşekkür ederim!

GARCIN: Kabalık etmek istemiyordum.

ESTELLE: Terbiyesiz!

Ara. Hepsini ayaktadır, birbirleriyle karşı karşıya dururlar.

GARCIN: İşte olan oldu. (*Ara.*) Size susmanız için yalvarmıştım.

ESTELLE: Önce o başladı. Bana gelip aynasını vermek istedi, bense ondan bir şey istememiştim.

İNÈS: Hiçbir şey. Sadece ona sırnaşıyor ve sana baksın diye cilve yapıyordun.

ESTELLE: Ee, ne olacak?

GARCIN: Çıldırıldınız mı siz? Nereye doğru gittiğimizi göremiyor musunuz?

Sussanıza artık. (*Ara.*) Şimdi tekrar usulca yerlerimize oturacağız, gözlerimizi yumacağız ve her birimiz ötekilerin varlığını unutmaya çalışacak.

Bir an bekler, sonra yerine oturur, kadınlar da kararsız bir yürüyüşle yerlerine giderler. İnès birden geri döner.

İNÈS: Unutmak ha! Ne çocukluk! Ben sizleri ta iliklerime dek hissediyorum. Sizin sessizliğiniz kulaklarımın içinde haykırıyor. Ağzınızı mıhlatabilir, dilinizi kesebilirsiniz, ama varlığınıza engel olabilir misiniz? Düşüncenizi durdurabilir misiniz? Ben duyuyorum onu, bir çalar saat gibi tik tak yapıp duruyor, sizin de benimkini duyduğunuzu biliyorum. Kanepelerinizin üstünde büzüşüp otursanız da her yanda varsınız, sesler bana boğuk geliyor, çünkü sizin yanınızdan geçerlerken onları işittiniz. Yüzüme varıncaya dek her şeyimi çaldınız; yüzümü siz tanıyorsunuz, bense onu bilmiyorum. Ya o? Onu? Onu da benden çaldınız. Eğer ikimiz yalnız olsaydık bana böyle davranmaya cesaret edebileceğini mi sanıyorsunuz? Hayır, hayır. Çekin o ellerinizi yüzünüzden, sizi bırakmayacağım, böylesi işinize gelirdi.

Orada, duyarsız, bir Buda gibi kendi içinize çekilmiş bir halde duracaksınız. Gözlerimi kapatacağım, onun hayatının tüm gürültülerini, hattâ giysisinin hışırtısını bile size adadığını ve size, sizin görmediğiniz gülücükler gönderdiğini hissedeceğim. Olacak şey değil! Kendi cehennemimi kendim seçmek istiyorum; size gözlerimin tüm gücüyle bakmak ve yüz yüze açıkça mücadele etmek istiyorum.

GARCIN: İyi. Zaten sonunda böyle olması gerekiyordu herhalde. Bizimle bir çocukla oynarcasına oynadılar. Beni erkeklerin yanına kapatsalardı keşke. Erkekler susmasını bilirler. Ama çok şey istememeli. (Estelle'e yaklaşıp, eliyle çenesinin altından tutar.) Demek benden hoşlanıyorsun küçüğüm? Galiba bana göz kırpyordun?

ESTELLE: Dokunmayın bana.

GARCIN: Hadi! Rahat olalım. Biliyor musun, ben kadınları çok severdim. Onlar da çok severlerdi beni. Haydi rahat ol, yitirecek hiçbir şeyimiz yok. Nezakete ne gerek var? Teşrifata ne ge-

rek var? Biz bizyiz. Birazdan böcekler gibi çırılçıplak olacağız.

ESTELLE: Bırakın beni!

GARCIN: Böcekler gibi! Ah! Ben size önceden söylemiştim. Sizden hiçbir şey istemiyordum, huzurdan ve azıcık sessizlikten başka.

Parmaklarımla kulaklarımı tıkaşmışım. Gomez, masaların arasında ayakta durmuş konuşuyor, gazetedeği bütün arkadaşlar da onu dinliyorlardı. Gömleliydi. Söylediklerini anlamak istiyordum, çok zordu bu. Yeryüzünün olayları öyle hızlı akıp geçiyor ki. Birazcık sussanız olmaz mıydı? Şimdi bitti, artık konuşmuyor, hakkımdaki düşünceleri yeniden kafasının içine girdi. Ne yapalım, bu işi sonuna dek götürmek gerek. Böcekler gibi çırılçıplak. Kiminle olduğumu bilmeliyim.

İNÈS: Biliyorsunuz. Şimdi artık biliyorsunuz.

GARCIN: Her birimiz neden mahkum edildiğini itiraf etmedikçe hiçbir şey bilemeyeceğiz. Sen, sarışın, sen başla söze. Niçin? Söyle, sebep ne? Açıksözlülüğün felaketleri önleyebilir, eğer kendi içimizdeki canavarlarımızı tanırsak... Hadi söyle niçin?

ESTELLE: Bilmiyorum diyorum size. Bana açıklamak istemediler.

GARCIN: Biliyorum. Benim de sorularına yanıt vermek istemediler. Ama ben kendimi biliyorum. İlk konuşan olmaktan mı korkuyorsun? Pekala, ben başlayayım. (Sessizlik.) Çok iyi biri değilim.

İNÈS: Malum. Bir kaçak olduğunuzu biliyoruz.

GARCIN: Bırakın bunu. Bundan bir daha söz etmeyin. Karıma eziyet ettiğim için buradayım. Hepsisi bu kadar. Tam beş yıl boyunca. Söylemeye gerek yok, o hâlâ ızdırap çekiyor. İşte orada, ondan söz eder etmez karşımda görüyorum onu. Beni asıl ilgilendiren Gomez ama ben hep karımı görüyorum. Gomez ne-

rede? Beş yıldan beri. Bakın, eşyalarımı karıma verdiler, pence-
renin yanına oturdu ve ceketimi dizlerinin üstüne koydu. On iki
delikli bir ceket. Kan, pas gibi görünüyor. Deliklerin etrafı ya-
nıklaşmış. Hah! Bu müzeli bir parça, tarihi bir ceket. Demek
bunu ben giyiyordum! Ağlayacak mısın? Sonunda ağlayacak mı-
sın? Eve fitil gibi sarhoş dönerdim, şarap ve kadın kokardım. Sa-
baha kadar beni beklerdi, ağlamazdı. Ne de bir tek kelime sitem
ederdi tabii. Sadece gözleri. O kocaman gözleri. Hiç pişman de-
ğilim. Bedelini ödeyeceğim, ama hiç pişman değilim. Dışarıda
kar yağıyor. Ama ağlamayacak mısın sen? Bu kadın doğuştan
kurban olmaya mahkum.

İNÈS: (*Adeta tatlı bir sesle.*) Ona niçin acı çektirdiniz?

GARCIN: Çünkü bu çok kolay bir şeydi. Onun benzini attır-
mak için bir tek söz yeterdi. Çok duygusal bir kadındı. Hah! Si-
tem bile etmezdi.

Bense çok alaycı bir insanım. Hep bekler dururdum. Ama ne
gözyaşı ne de serzeniş. Onu bataktan kurtarmıştım, anlarsınız
ya? Elini ceketin üstünde gezdiriyor, bakmadan. Parmakları kö-
rü körüne delikleri arıyor. Ne bekliyorsun? Ne ümit ediyorsun?
Sana hiç pişman olmadığımı söylüyorum ya. Şu var ki, o bana
gereğinden fazla hayrandı. Anlıyord musunuz?

İNÈS: Hayır. Bana hayran olan kimse yoktu.

GARCIN: Daha iyi. Sizin için daha iyi. Bütün bunlar size so-
yut gelebilir. Alın size bir öykü: Evime melez bir kız getirmiştim.
Ne gecelerdi onlar! İlk önce karım yatardı, bizi duyuyor olma-
lydı. Sabah da ilk o kalkar, biz sabah keyfi yaparken kahvaltı-
mızı yatağımıza getirirdi.

İNÈS: Kaba herif!

GARCIN: Evet, evet sevilen bir kaba herif. (*Birden dalarak.*)
Yok, bir şey. Gomez bu, ama benden söz etmiyor. Kaba herif mi

diyordunuz? Elbette, öyle olmasam burada ne işim vardı? Ya siz?

İNÈS: Ben mi, ben orada dedikleri gibi lanetlenmiş bir kadın-
dım. *Daha o zamandan* lanetlenmiş. Yani pek şaşacak bir şey ol-
madı benim için.

GARCIN: Hepsi bu kadar mı?

İNÈS: Hayır, Florence'la aramda geçen o hikaye de var. Ama
bu ölümlere ait bir hikayedir. Üç ölü var. İlk o adam, sonra Flo-
rence ve ben. Artık kimse kalmadı orada, rahatım, yalnızca oda
kaldı. Ara sıra odayı görüyorum. Kapalı panjurları ile bomboş
duruyor. Ah! Ah! Sonunda kapıdaki mühürleri söktüler. Kiralık.
Kiraya verecekler. Kapının üzerinde bir tabela var. Sanki insan-
la alay ediyorlar.

GARCIN: Üç kişi. Üç kişi dediniz değil mi?

İNÈS: Üç kişi.

GARCIN: Bir erkek ve iki kadın?

İNÈS: Evet.

GARCIN: Bak sen! (*Bir an sessizlik.*) Adam kendini mi öldürdü?

İNÈS: O mu? O bunu yapabilecek bir adam değildi. Ama bu
yüzden acı çekmesi gerekmezdi. Hayır. Tramvay çiğnedi onu.
Ne maskarahık! Onların evinde kalıyordum, kuzenimdi.

GARCIN: Florence sarışın mıydı?

İNÈS: Sarışın mı? (*Estelle'e bakar.*) Biliyor musunuz, hiç piş-
manlık duymuyorum, ama bu hikayeyi size anlatmak pek de ho-
şuma gitmiyor...

GARCIN: Haydi! Haydi! Ondan tiksiniyor muydunuz?

İNÈS: Gitgide. Ettiği bir laftan, şusundan, busundan. Örne-
ğin bir şey içerken gürültü çıkıyor, bardağına burnundan ha-
va püskürtüyordu... Hiç yoktan şeyler. Ah, o zavallı, aciz bir
adamdı. Niye gülümsüyorsunuz?

GARCIN: Ben aciz bir adam değilim de ondan.

İNÈS: Göreceğiz. Florence'ın içine işledim, onu benim gözle-
rimle görmeye başladı. Sonunda kucağıma düştü. Şehrin öbür
ucunda bir oda tuttuk.

GARCIN: Sonra?

İNÈS: Sonra o tramvay kazası oldu. Ona her gün şöyle diyor-
dum: İşte böyle yavrucuğum, onu biz öldürdük. (*Bir an sessiz-
lik.*) Kötü bir kadını ben.

GARCIN: Evet. Ben de kötüyüm.

İNÈS: Hayır, siz kötü değilsiniz. Bu bambaşka bir şey.

GARCIN: Ne?

İNÈS: Bunu size daha sonra söylerim. Ben kötüyüm. Yani ya-
şayabilmek için başkalarının ızdırap çekmesine ihtiyacım var. Bir
meşale, kalplerdeki bir meşale. Yapayalnız kaldığım zamanlar sö-
nüyorum ben. Altı ay boyunca onun kalbinde alev alev yandım.

Her şeyi yaktım. Bir gece kalktı, ben farkına varmadan gidip
havagazi musluğunu açtı, sonra gelip yanıma uzandı. İşte hepsi
bu kadar.

GARCIN: Hım!

İNÈS: Ne?

GARCIN: Hiç. Doğru bir şey değil bu.

İNÈS: Evet, doğru bir şey değil, ne yapalım yani?

GARCIN: Oh! Haklısınız. (*Estelle'e.*) Sıra sende. Sen ne yaptın?

ESTELLE: Size bir şey bilmediğimi söyledim ya. Hâlâ kendi-
me soruyorum...

GARCIN: Peki, öyleyse sana yardım edelim. Şu yüzü parça-
lanmış adam, o kim?

ESTELLE: Hangi adam?

İNÈS: Pekala biliyorsun. İçeri girdiğinde seni korkutan
adam.

ESTELLE: Bir dosttu o.

GARCIN: Niçin korktun ondan?

ESTELLE: Beni sorguya çekmeye hakkınız yok.

İNÈS: Senin yüzünden mi kendini öldürdü?

ESTELLE: Hayır canım, siz delisiniz.

GARCIN: Öyleyse niçin korkutuyordu seni? Suratına kurşun
sıktı, değil mi? Bu yüzden mi kellesi uçtu?

ESTELLE: Susun! Susun!

GARCIN: Senin yüzünden! Senin yüzünden!

İNÈS: Senin yüzünden suratına kurşun sıktı.

ESTELLE: Rahat bırakın beni. Beni korkutuyorsunuz. Bura-
dan gitmek istiyorum! Buradan gitmek istiyorum!

Kapıya doğru atılır ve onu sarsar.

GARCIN: Defol. Benim istediğim de bu zaten. Ama kapı dı-
şarıdan kilitli.

*Estelle zile basar, zil çalmaz. İnès ve Garcin gü-
lerler. Estelle sırtını kapıya dayayarak onlara
doğru döner.*

ESTELLE: (*Boğuk ve ağır bir sesle.*) İkiniz de iğrençsiniz.

İNÈS: Hem de ne iğrenç. Ne olmuş? Demek o adam senin
için kendini öldürdü? Aşışın mıydı?

GARCIN: Tabii ki aşıştı. Ve onun yalnızca kendine ait ol-
masını istemişti. Yalan mı?

İNÈS: Bir profesyonel gibi tango yapardı, ama yoksuldu galiba.

Bir an sessizlik.

GARCIN: Yoksul muydu diye soruluyor sana.

ESTELLE: Evet yoksuldu.

GARCIN: Oysa senin sosyal durumunu koruman lazımdı. Bir
gün gelip sana yalvardı, sen ise alay ettin.

İNÈS: Değil mi? Değil mi? Onunla alay ettin değil mi? O da
bu yüzden kendini öldürdü demek, öyle değil mi?

ESTELLE: Florence'a bu gözlerle mi bakıyordun?

İNÈS: Evet.

Ara. Estelle gülmeye başlar.

ESTELLE: Hiç bilemediniz işte. (*Doğrulur, sırtı kapıya dönük olarak onlara bakar. Kuru ve tahrik edici bir sesle.*) Bir çocuk yapmamı istiyordu. Şimdi memnun musunuz?

GARCIN: Sense istemiyordun.

ESTELLE: Hayır. Ama buna rağmen çocuk doğdu. İsviçre'ye gidip beş ay kaldım. Kimsenin bir şeyden haberi olmadı. Bebek kızdı. Doğduğunda Roger yarı başımdaydı. Bir kızı olması onu sevindiriyordu. Ama beni değil.

GARCIN: Sonra?

ESTELLE: Göle bakan bir balkon vardı. Kocaman bir taş getirdim. O bağınyordu. "Estelle rica ederim, yalvarırım". Ondan nefret ediyordum. O her şeyi gördü. Balkondan sarkıp gölde oluşan halkaları gördü.

GARCIN: Sonra?

ESTELLE: Bu kadar. Ben Paris'e döndüm. O ise istediği şeyi yaptı.

GARCIN: Beynini dağıttı değil mi?

ESTELLE: Evet. Buna değmezdi. Kocam hiçbir şeyden şüphelenmemişti. (*Ara.*) Sizden nefret ediyorum.

Kuru hıçkırıklarla bir kriz geçirir.

GARCIN: Boşuna zahmet. Burada gözyaşı akmaz.

ESTELLE: Alçağın biriyim ben! Alçağın biriyim! (*Ara.*) Sizlerden ne kadar nefret ettiğimi bir bilseniz.

İNÈS: (*Onu kollarına alarak.*) Zavallı yavrucuğum! (*Garcin'e.*) Soruşturma sona erdi. Şu cellat suratını takınmaya gerek yok artık.

GARCIN: Cellat ha... (*Etrafına bakınır.*) Kendimi bir aynada görebilmek için neler vermezdim. (*Ara.*) Ne kadar sıcak! (*Şuur-*

suzca ceketini çıkarır.) Oh, affedersiniz. (*Tekrar giymeye yeltenir.*)

ESTELLE: Gömlekle kalmanızda sakınca yok. Artık...

GARCIN: Peki. (*Ceketini kanepenin üstüne atar.*) Bana kızmalısınız Estelle.

ESTELLE: Size kızmıyorum.

İNÈS: Ya bana? Bana kızıyor musun?

ESTELLE: Evet.

Bir an sessizlik.

İNÈS: Ne diyorsunuz Garcin? İşte böcekler gibi çınlıçplağız artık, durumu daha berrak görebiliyor musunuz?

GARCIN: Bilmiyorum. Belki biraz daha berrak. (*Mahçup.*) Birbirimize yardım etmeyi deneyemez miyiz acaba?

İNÈS: Benim yardıma ihtiyacım yok.

GARCIN: İnès, bütün telleri birbirine dolamışlar. Küçücük bir hareket yapsanız, yelpazelenmek için elinizi kaldırsanız, Estelle'le ben sarsıntısını duyarız. Hiçbirimiz için tek başına kurtuluş yok, ya hep birlikte kaybedeceğiz ya da hep birlikte işin içinden çıkacağız.

Siz seçin. (*Ara.*) Ne var?

İNÈS: Kiraya verdiler. Pencereleer ardına kadar açık, yatağımın üstüne bir adam oturmuş. Kiraladılar! Kiraladılar! Girin, girin çekinmeyin. Bir kadın bu. Adama yaklaşarak ellerini omzuna koyuyor. Niçin lambayı yakmıyorlar, artık hiçbir şey görülüyor, öpüşecekler mi yoksa? Benim odam bu! Benim! Niçin ışığı yakmıyorlar? Onları göremiyorum artık. Neler fısıldaşıyorlar? Yoksa kadımı benim yatağımında mı okşayacak? Kadın ona öğlen olduğunu, etrafın günlük güneşlik olduğunu söylüyor. O halde kör oluyorum ben. (*Ara.*) Bitti.

Hiçbir şey yok artık, artık göremiyor, işitemiyorum. Tamam işte, sanırım benim artık yeryüzüyle işim bitti. Kanıtılamama ge-

rek yok. (Ürperir.) Kendimi bomboş hissediyorum. Şimdi tüm-
den ölüyüm artık. Tüm varlığımla buradayım. (Ara.) Ne diyor-
dunuz? Sanırım bana yardım etmekten söz ediyordunuz.

GARCIN: Evet.

İNÈS: Ne için?

GARCIN: Hilelerini ortaya çıkarmak için.

İNÈS: Peki karşılığında ben ne yapacağım?

GARCIN: Bana yardım edeceksiniz. Çok bir şey gerekmiyor.
Sadece bir parça iyi niyet.

İNÈS: İyi niyet mi? Nerden bulayım onu? Çürümüşüm ben.

GARCIN: Ya ben? (Ara.) Ama hiç değilse bir denesek.

İNÈS: Ben artık kupkuruyum. Ne bir şey alabilir, ne de bir
şey verebilirim; böyleyken size nasıl yardım edebilirim? Yakında
atesle tutuşmaya hazır kupkuru bir dal. (Ara. Başı ellerinin ara-
sında duran Estelle'e bakar.) Florence sarışındı.

GARCIN: Bu kızcağzın sizin celladınız olacağını biliyor mu-
sunuz?

İNÈS: Seziyor gibiyim.

GARCIN: Sizi onun yardımıyla ele geçirecekler. Bana gelince,
ben... ben ona hiç ilgi duymuyorum. Eğer siz de...

İNÈS: Ne?

GARCIN: Bir tuzak bu. Düşüp düşmeyeceğinizi anlamak için
sizi gözlüyorlar.

İNÈS: Biliyorum. Ve siz, siz de bir tuzaksınız. Sözlerinizi ön-
ceden bilmiyorlar mıydı sanıyorsunuz? Bu sözlerin içinde bizim
göremeyeceğimiz tuzaklar yok mu sanki? Her şey bir tuzak.
Ama bunlardan bana ne? Ben kendim de zaten bir tuzağım. Es-
telle için hazırlanmış bir tuzak. Belki de onu ben yakalayacağım.

GARCIN: Hiçbir şey yakalayamayacaksınız. Dolap beygiri gi-
bi birbirimizin peşinden koşacak ama asla yakalayamayacağız.

Onlar her şeyi ayarlamışlar, buna inanabilirsiniz. Vazgeçin İnès,
açın ellerinizi, bırakın gitsin. Yoksa üçümüzün de felaketine se-
bep olacaksınız.

İNÈS: Vazgeçecek insan mıyım ben? Beni neyin beklediğini
biliyorum. Yanacağım, yanıyorum ve bunun sonunun olmadığını
biliyorum; hepsini biliyorum. Boş vereceğimi mi sanıyorsunuz?
Onu elime geçireceğim, o sizi benim gözlerimle görecektir,
tıpkı Florence'in o adamı gördüğü gibi. Ne diye bana gelip ken-
di felaketinizden söz ediyorsunuz? Her şeyi bildiğimi söylüyo-
rum size. Kendime bile acıyamam. Bir tuzak ha! Bir tuzak. De-
mek ki ben bir tuzağa düştüm. Ne çıkar? Onlar memnunsun da
ha da iyi.

GARCIN: (Onu omuzlarından tutarak.) Ben size acıyabilirim.
Bakin bana: Çırlıçıplağız. İliklerimize varıncaya dek ve ben yü-
reğimizin içine kadar sizi tanıyorum. Bu bir bağ. Size kötülük et-
mek isteyeceğime inanıyor musunuz? Hiç pişman değilim, şika-
yet de etmiyorum, ben de sizin gibi kupkuruyum. Ama size, si-
ze acıyabilirim.

*Konuştuğu sürece Garcin'in omuzlarından tut-
masına aldırış etmeyen İnès silkinir.*

İNÈS: Dokunmayın bana. Bana dokunulmasından nefret
ederim.

Merhametiniz de sizin olsun. Haydi! Garcin, bu odada sizin
için de bir sürü tuzak var. Sizin için. Sizin için kurulmuş tuzak-
lar. Siz kendi işinize baksanız daha iyi olur. (Ara.) Eğer küçükle
beni tamamen rahat bırakırsanız, ben de bir şekilde size zarar
vermemeye çalışırım.

GARCIN: (Ona bir an bakar, sonra omuzlarını kaldırır.) Pe-
kala.

ESTELLE: (Başını kaldırır.) Garcin, imdat!

GARCIN: Benden ne istiyorsunuz?

ESTELLE: *(Kalkıp ona yaklaşarak.)* Bana yardım edebilirsiniz.

GARCIN: Ona sorun.

Inès yaklaşır. Estelle'in tam arkasında durur. Bundan sonraki konuşmaları adeta onun kulağına fısıldayacaktır. Ama yüzünü hiç konuşmaksızın ona bakan Garcin'e çevirmiş olan Estelle, sanki soruları soran oymuş gibi, Garcin'e cevap verir.

ESTELLE: Rica ederim, söz verdiniz Garcin, söz verdiniz! Çabuk, çabuk, yalnız başıma kalmak istemiyorum. Olga onu dansa götürdü.

İNÈS: Kimi götürdü?

ESTELLE: Pierre'i. Dans ediyorlar.

İNÈS: Kim bu Pierre?

ESTELLE: Budalanın biri. "Pınarım" derdi bana. Beni seviyordu. Kadın onu dansa götürdü.

İNÈS: Onu seviyor musun?

ESTELLE: Yerlerine döndüler. Kadın nefes nefese. Niye dans ediyor? Eğer zayıflamak içinse o başka. Ama bunun için değil elbette. Onu sevmiyordum tabii, daha on sekiz yaşında o. Ben çocuk yiyen bir dev değilim.

İNÈS: Öyleyse ilişme onlara. Sana ne bundan?

ESTELLE: O benimdi.

İNÈS: Yeryüzündeki hiçbir şey senin değil artık.

ESTELLE: O benimdi.

İNÈS: Evet, senin idi! Onu elde etmeyi, ona dokunmayı bir dene bakalım. Olga ise ona dokunabilir. Öyle değil mi? Öyle değil mi? Olga onun ellerini tutabilir, dizlerini okşayabilir.

ESTELLE: O kocaman göğüslerini ona dayıyor, yüzüne solu-

yor. Parmak çocuk, zavallı parmak çocuk, suratına kahkahayı patlatmak için daha ne bekliyorsun? Ah! Benim bir bakışım yeterdi, asla buna cüret edemezdi! Artık gerçekten bir hiç miyim ben?

İNÈS: *(Hiçsin. Yeryüzünde sana ait hiçbir şey yok.)* Sahip olduğun her şey burada. Kağıt bıçağımı ister misin? Tunç Barbedienne heykelini? Mavi kanepen de var. Ve ben küçüğüm, ben de sonsuza dek seninim.

ESTELLE: Ha? Benim mi? Ama bakalım ikinizden hanginiz beni pınarım diye çağırmaya cesaret edebilecek? Sizin gibileri kimse kandıramaz, siz benim pisliğin teki olduğumu biliyorsunuz. Beni düşün Pierre, yalnız beni düşün, beni savun; sen beni düşündüğün sürece, pınarım, sevgili pınarım dediğin sürece ben ancak yar yarıya burada sayılırım. Ancak yarı suçlu olurum, ama orada, senin yanında bir pınar olurum. O kadın domates gibi kıpkırmızı. Hadi canım, buna imkan yok; birlikte yüzlerce kez onunla alay ettik. Bu çalan parça da ne? Ne kadar severdim bu havayı. Ah, Saint-Blues bu. Haydi bakalım, dans edin, dans edin. Garcin, o kadını siz de görebilseydiniz ne kadar eğlenecektiniz. Demek kendisini gördüğümü asla bilmeyecek. Görüyorum, görüyorum seni, darmadağınık saçlarımla, allak bullak olmuş suratınla seni görüyorum, onun ayaklarına bastığımı da görüyorum. Gülmekten ölür insan. Haydi, daha hızlı! Daha hızlı! Pierre onu çekiyor, itiyor. Densizlik bu. Daha hızlı! O bana; "Ne kadar hafifsiniz" derdi. Haydi, haydi! *(Konuşurken bir yandan da dans eder.)* Seni görüyorum diyorum sana. Alay ediyor sanki benimle, bakışımın altında dans edip duruyor. Sevgili Estelle'imiz! Sevgili Estelle'imiz de nereden çıktı? Ah, kes sesini. Cenaze töreninde bir tek damla bile gözyaşı dökmedin. Kadın ona "Sevgili Estelle'imiz" diyor. Ona benden söz edecek kadar yüz­süz.

Haydi, adımınızı uydurun. Aynı anda hem konuşup hem de dans etmek o kadının harcı değil. Ama sen ne... Hayır! Hayır! Söyleme ona. Onu sana bırakıyorum, al götür, senin olsun, ne istersen yap onunla, ama ona sakın söyleme. (*Dansı keser, durur.*) Peki. Ne yapalım, senin olsun artık. Garcin, her şeyi söyledi ona: Roger'yi, İsviçre yolculuğunu, çocuğu, her şeyi anlattı. "Sevgili Estelle'imiz aslında..." Hayır, hayır, aslında gerçekten... Acıyla başını iki yana sallıyor, ama bu haberin onu sarstığı pek söylenemez. Artık senin olsun o. Ne uzun kırpikleri ne de genç kıza benzer tavırları için seninle çekişecek değilim. Hah! Pınarım, billurum derdi bana. Ne yapalım, billur paramparça oldu artık. "Sevgili Estelle'imiz" dans edin, dans edin bakalım! Adımlarınızı uydurun. Bir, iki... (*Dans eder.*) Yeryüzüne bir saniye, bir saniye olsun dönmek ve dans edebilmek için her şeyimi verirdim. (*Dans eder. Ara.*) Artık pek iyi duyamıyorum. Sanki tango çalınacakmış gibi ışıkları söndürdüler, niye böyle kısık çalıyorlar? Daha yüksek! Daha yüksek! Ne kadar uzak! Ben... ben artık hiçbir şey duyamıyorum. (*Dansı bırakır.*) Artık bitti. Dünya beni terk etti. Garcin, bak bana, beni kollarına al.

Inès Estelle'in arkasından işaretle Garcin'e uzaklaşmasını bildirir.

İNÈS: (*Emredercesine.*) Garcin!

GARCIN: (*Bir adım geriler ve Estelle'e Inès'i gösterir.*) Ona gidi.

ESTELLE: (*Onu elleriyle tutar.*) Gitmeyin! Erkek değil misiniz siz? Bana baksanıza, gözlerinizi çevirmeyin; o kadar zor bir şey mi bu? Altın sarısı saçlarım var, üstelik benim uğruma bir adam canına kıydı. Size yalvarırım, sizin de mutlaka bir şeye bakmanız gerekiyor. Bana bakmazsanız, şu heykele, masaya ya da kanepelelere bakacaksınız. Bana bakmak ne de olsa daha hoştur.

Dinle: Ben ötekilerin kalbinden, bir yavru kuşun yuvasından düştüğüm gibi düştüm. Kaldır beni yerden, kalbinin içine al, göreceksin ne kadar tatlı davranacağım.

GARCIN: (*Onu şiddetle iterek.*) Size ona gitmenizi söyledim.

ESTELLE: Ona mı? O sayılmaz ki, o bir kadın.

İNÈS: Ben sayılmam ha? Ama küçük kuş, küçük tarla kuşu, sen zaten çoktan kalbimin içinde korunuyorsun. Korkma, hiç ara vermeden, bir kez olsun gözümü kırpmadan hep sana bakacağım. Sen benim bakımımın içinde, bir güneş ışıltısının içindeki parlak bir pul gibi yaşayacaksın.

ESTELLE: Güneş ışını mı? Hah! Gidin başımdan. Az önce bana bir darbe indirmek istediniz, ama boşa gittiğini gördünüz.

İNÈS: Estelle! Pınarım benim, billurum benim.

ESTELLE: Sizin billurunuz mu? Bu ne maskaralık! Siz kimi kandırıyorsunuz? Hadi canım, çocuğu pencereden fırlatıp attığımı herkes biliyor. Billur yerlerde paramparça, ama umurumda bile değil. Ben artık sadece deriden ibaretim ve benim derim de size göre değil.

İNÈS: Gel! Ne istersen o olacaksın. Pınar veya çirkef, gözlerimin derinliğinde kendini dilediğin gibi bulacaksın.

ESTELLE: Bırakın beni! Sizin gözleriniz yok! Beni rahat bırakman için ne yapmam lazım? Al bakalım.

Yüzüne tükürür. Inès onu birden bırakır.

İNÈS: Garcin! Bunun hesabını bana siz vereceksiniz!

Ara. Garcin omuzlarını silker ve Estelle'e doğru yürür.

GARCIN: Demek öyle? Demek senin istediğin bir erkek ha?

ESTELLE: İsteddiğim bir erkek değil, ben seni istiyorum.

GARCIN: Masal anlatma. Kim olsa senin işine yarardı. Ben burada olduğum için beni istiyorsun. Pekala. (*Onu omuzlarını-*

dan yakalar.) Senin hoşlanacağın bir yanımın olmadığını biliyorsun. Budala bir oğlan değilim, tango yapmayı da bilmem.

ESTELLE: Ben seni olduğun gibi kabul edeceğim. Belki de seni değiştirim.

GARCIN: Sanmam. Ben çok... dalgın olacağım. Kafamın içinde başka meseleler var.

ESTELLE: Nedir onlar?

GARCIN: Seni hiç ilgilendirmez.

ESTELLE: Senin kanepene oturacağım. Benimle ilgilenmeni bekleyeceğim.

İNÈS: *(Bir kahkaha atarak.)* Hah! Dişi köpek! Yüzükoyun sürün yerde! Yüzükoyun! Üstelik güzel bir adam bile değil.

ESTELLE: *(Garcin'e.)* Dinleme onu sen. Onun gözleri de yok, kulakları da. O var sayılmaz.

GARCIN: Elimden ne gelirse vereceğim sana. Fazla bir şey değil. Seni sevmeyeceğim çünkü gereğinden fazla tanıyorum.

ESTELLE: Beni arzuluyor musun?

GARCIN: Evet.

ESTELLE: Bütün istediğim de bu.

GARCIN: İyi öyleyse.

Onun üzerine doğru eğilir.

İNÈS: Estelle! Garcin! Siz aklınızı mı yitirdiniz, ben burdayım!

GARCIN: Biliyorum, ne yapalım?

İNÈS: Benim önümde mi? Siz... Siz bunu yapamazsınız!

ESTELLE: Niçin? Ben hizmetçimin önünde pekala soyunurdum.

İNÈS: *(Garcin'in yakasına yapışarak.)* Bırakın onu, bırakın! Pis erkek ellerinizle dokunmayın ona!

GARCIN: *(Onu şiddetle iterek.)* Anlaşıldı. Kibar bir adam değilim ben, bir kadını tokatlamaktan çekinmem.

İNÈS: Bana söz vermiştiniz Garcin, bana söz vermiştiniz! Yalvarırım size, söz vermiştiniz bana.

GARCIN: Anlaşmayı siz bozdunuz.

Inès ondan ayrılıp odanın sonuna kadar giderler.

İNÈS: Dilediğinizi yapın, sizler daha güçsünüz. Ama unutmayın ki ben buradayım ve size bakıyorum. Gözlerimi sizden ayırmayacağım: Garcin, onu benim bakışımın altında öpmeniz gerekecek. Nasıl da nefret ediyorum sizden! Sevişin, sevişin! Cehennemdeyiz, elbette benim de sıram gelecek.

Sonraki sahne boyunca konuşmaksızın onları izleyecektir.

GARCIN: *(Estelle'e yaklaşır, onu omuzlarından yakalar.)* Ağzını ver bana.

Ara. Estelle'e doğru eğilir, sonra birden doğrulur.

ESTELLE: *(Ümitsiz bir hareketle.)* Ah! *(Ara.)* Ona aldırış etmemi söylemiştim.

GARCIN: Ama asıl sorun o. *(Ara.)* Gomez gazetede. Pencere-leri kapatmışlar, demek ki kış. Altı ay, altı ay oluyor beni... Sana ara sıra dalıp gideceğimi söylemiştim değil mi? Titriyorlar, ceketlerini çıkarmamışlar. Ben burada sıcaktan bunahrken, onların orada bu kadar üşümeleleri ne tuhaf. Bu kez benden söz ediyorlar.

ESTELLE: Uzun mu sürecek bu? *(Ara.)* Bari ne anlattığını söyle bana.

GARCIN: Hiç. Hiçbir şey anlatmıyor. Budala herifin biri o, hepsi bu. *(Kulak verir.)* Tam bir budala. Peh! *(Estelle'e yaklaşır.)* Biz gene kendi işimize bakalım. Beni sevecek misin?

ESTELLE: *(Gülümseyerek.)* Kim bilir?

GARCIN: Bana güvenecek misin?

ESTELLE: Ne garip soru. Hep gözümün önünde bulunacaksın, beni İnès'le aldatacak değilsin ya.

GARCIN: Şüphesiz. (Ara. Estelle'in omuzlarını bırakır.) Ben başka tür bir güvenden söz ediyordum. (Dinler.) Haydi! Haydi! Dilediğini söyle bakalım. Kendimi savunmak için orada değilim nasıl olsa. (Estelle'e.) Estelle, bana güvenmen gerek.

ESTELLE: Ne karışık iş! İşte ağzım senin, kollarım, tüm bedenim senin işte, her şey o denli basit olabilirdi ki. Ama güvenim? Benim sana verecek güvenim yok ki, sen beni dehşetli sıkıyorsun. Ah! Benden böyle güven istediğine göre çok kötü bir şey yapmış olmalısın.

GARCIN: Beni kurşuna dizdiler.

ESTELLE: Biliyorum; gitmek istememiştin. Başka?

GARCIN: Ben... ben bunu tümünden reddetmemiştim ki. (Görünmeyen kişilere hitaben.) Güzel konuşuyor, yeterince kınıyor, ama ne yapılması gerektiğini söylemiyor. General'in yanına gidip: "Generalim ben gitmiyor muyum?" diye sormalı mıydım? Ne budalalık! Derhal kodese tıkarlardı. Oysa tanıklık etmek istiyordum ben, tanıklık etmek! Sesimi boğmalarını istemiyordum.

(Estelle'e.) Ben... ben trene bindim... Beni sınırda enselediler.

ESTELLE: Nereye gitmek istiyordun?

GARCIN: Meksiko'ya. Orada barış yanlısı bir gazete çıkarmayı tasarlıyordum. (Bir an sessizlik.) Haydi, bir şeyler söylesene.

ESTELLE: Ne söylememi istiyorsun? Madem ki savaşmak istemiyordun, iyi etmişsin. (Garcin öfkeli bir hareket yapar.) Ah, sevgilim sana nasıl bir cevap vermek gerektiğini kestiremiyorum.

İNÈS: Aslanlar gibi kaçtığını söylemelisin bir tanem. Çünkü senin koca sevgilin kaçmış. Canını sıkın şey de bu işte.

GARCIN: Kaçmış, gitmiş, ne isterseniz söyleyin.

ESTELLE: Kaçmak zorundaydın. Eğer kalsaydın, yakana yapışacaklardı.

GARCIN: Elbette. (Ara.) Estelle ben bir korkak mıyım?

ESTELLE: Ne bileyim ben sevgilim, ben senin içinde değilim ki. Karar vermek sana düşer.

GARCIN: (Yorgun bir hareketle.) Karar veremiyorum.

ESTELLE: İyi hatırlaman gerekir. Öyle davranman için mutlaka bazı nedenlerin vardı.

GARCIN: Evet.

ESTELLE: O halde?

GARCIN: Acaba bunlar gerçek nedenler mi?

ESTELLE: (Küskün.) Ne anlaşılmaz birisin.

GARCIN: Tanıklık etmek istiyordum. Ben... ben bunu uzun uzun düşünmüştüm. Ama acaba bunlar gerçek nedenler mi?

İNÈS: Hah! İşte bütün mesele burada. Acaba bunlar gerçek nedenler mi? Akıl yürütüyordun, boş yere kendini bağlamayı istemiyordun. Ama korku, nefret ve gizlediğimiz tüm o pislikler de birer nedendir. Haydi, ara, sorgula kendini.

GARCIN: Kes sesini! Senin öğütlerini dinlemek istediğimi mi sanıyorsun? Gece gündüz hücremin içinde dönüp dolaşıyordum. Pencereden kapiya, kapıdan pencereye. Kendimi gözledim. Kendi izimi sürdüm. Bana öyle geliyor ki tüm bir yaşamı kendimi sorgulamakla geçirdim, sonunda gene de olan oldu, ey-lemim apaçık ortadaydı. Ben... ben trene binmişim, bu kesin işte. Ama niçin? Niçin? Sonunda şöyle düşündüm, kararı verecek olan benim ölümümdür, eğer lekesiz bir ölümüm olursa korkak olmadığımı kanıtlayabilecektim.

İNÈS: Peki, nasıl öldün Garcin?

GARCIN: Kötü. (Inès gülmekten katılır.) Ah! Basit bir beden-

sel güçsüzlüktü bu. Bundan utanç duymuyorum. Yalnız, her şey sonsuza dek yarıda kaldı. (*Estelle'e.*) Yanıma gel. Bak bana. Yeryüzünde benden söz edilirken birinin bana bakmasına ihtiyacımı var. Yeşil renkli gözleri severim.

İNÈS: Yeşil gözleri mi? Hele şuna bak! Ya sen Estelle? Korkakları sever misin?

ESTELLE: Biliyor musun, korkak olup olmaması bana vız gelir. Beni iyi öpsün yeter.

GARCIN: Sigaralarını tütürüp kafalarını sallıyorlar; canları sıkılıyor. Düşünüyorlar: Garcin korkağın biri. Belli belirsiz ve güçsüzce. Bir şey düşünmüş olmak için düşünüyorlar. Garcin bir korkaktır. Onlar, arkadaşlarım, işte bunda karar kıldılar. Altı ay sonra şöyle diyecekler: Garcin gibi korkak. Siz ikiniz talihlisiniz. Yeryüzünde sizi düşünen hiç kimse yok artık. Bana gelince, benim hayatım çok daha zor.

İNÈS: Ya karınız Garcin?

GARCIN: Karım mı, ne olacak? O öldü zaten.

İNÈS: Öldü mü?

GARCIN: Galiba size söylemeyi unuttum. Kısa bir süre önce öldü. İki ay kadar oluyor.

İNÈS: Acıdan mı?

GARCIN: Tabii ki acıdan. Başka neden ölecek ki? Haydi bakalım, her şey yolunda: savaş bitti, karım öldü ve ben de tarihe geçtim.

Kuru bir hıçkırıkla sarsılır, elini alnında gezdirir. Estelle ona uzanır.

ESTELLE: Sevgilim, sevgilim! Bak bana sevgilim! Dokun bana, dokun bana. (*Elini tutar, göğsüne götürür.*) Elini göğsüme koy. (*Garcin kurtulmak için bir hareket yapar.*) Bırak elini, bırak dursun orada, kımıldama. Onlar birer birer ölecekler; bırak istedik-

lerini düşünsünler, ne önemi var. Unut onları. Artık yalnız ben varım.

GARCIN: (*Elini kurtararak.*) Ama onlar beni unutmuyorlar. Onlar ölecekler, ama yerlerine gelenler emaneti alacaklar: ben hayatımı onların ellerine bıraktım.

ESTELLE: Of! Gereğinden çok düşünüyorsun!

GARCIN: Başka ne yapabilirim ki? Eskiden, bir şeyler yaptım. Ah, bir günlüğüne onların arasına dönebilsem... Ne biçim bir yalanlama olurdu! Ama ben oyunun dışındayım, hesaplarını beni gözetmeden yapıyorlar ve ölmüş olduğuma göre buna hakları da var. Bir fare gibi kapana kısıldım. (*Güler.*) Kamu malı oldum artık.

Ara.

ESTELLE: (*Yavaşça.*) Garcin!

GARCIN: Burda mısın sen? Dinle öyleyse, bana bir yardımda bulunacaksın. Hayır, geri çekme kendini. Biliyorum: senden bir yardım istenebilmesi tuhafına gidiyor, buna alışık değilsin. Ama eğer isteseydin, bir çaba gösterseydin, belki birbirimizi gerçekten sevebilirdik? Bak, benim bir korkak olduğumu tekrarlayıp duran bin kişi var. Ama bin kişi nedir ki? Eğer bir kişi, tek bir insan çıkıp, tüm gücüyle benim kaçmadığımı, benim kaçmış olamayacağımı, cesur olduğumu, namuslu olduğumu doğrularsa, ben... ben eminim ki kurtulurum. Bana inanmak ister misin? İnanırsan canımdan daha değerli olacaksın.

ESTELLE: (*Gülerek.*) Budala! Sevgili budala! Bir korkağı sevebileceğimi mi sanıyorsun?

GARCIN: Ama diyordun ki...

ESTELLE: Seninle eğleniyordum. Ben erkekleri severim Garcin, ama gerçek erkekleri, sert vücutlu, güçlü elleri olan erkekleri. Bir korkağın çenesi, bir korkağın ağzı, bir korkağın sesi yok

sende, saçların bir korkağın saçları değil. Ve ben seni, ağzın, sesin ve saçların için seviyorum.

GARCIN: Doğru mu? Gerçekten doğru mu?

ESTELLE: Yemin etmemi ister misin?

GARCIN: Öyleyse hepsine, aşağıdakilere de, buradakilere de meydan okuyorum. Estelle, cehennemden kurtulacağız. (*Inès kahkaha atar. Garcin sözünü keser ve ona bakar.*) Ne var?

İNÈS: (*Gülerek.*) Ama o söylediği lafların bir tekine bile inanmıyor ki; nasıl bu denli saf olabiliyorsun? "Estelle ben bir korkak mıyım?" Seninle nasıl alay ettiğini bilseydin!

ESTELLE: İnès! (*Garcin'e.*) Onu dinleme. Eğer sana güvenmemi istiyorsan, önce sen bana güvenmelisin.

İNÈS: Tabii, tabii! Haydi, güven ona. Onun bir erkeğe ihtiyacı var, buna inanabilirsin, beline dolanan bir erkek koluna, bir erkek kokusuna, bir erkeğin gözlerinde parlayan arzuya. Bundan ötesi... Hah! Eğer hoşuna gidecekse, sana Allah Baba olduğunu bile söyler.

GARCIN: Estelle! Doğru mu bu? Cevap ver; doğru mu bu?

ESTELLE: Sana ne dememi istiyorsun? Bütün bu olup bitenlerden hiçbir şey anlamıyorum. (*Ayağını yere vurur.*) Ne kadar sıkıcı şeyler bunlar. Bir korkak da olsaydın, yine seni severdim, oldu mu? Bu sana yetmiyor mu?

Ara.

GARCIN: (*İki kadına.*) Sizden iğreniyorum.

Kapıya doğru yürür.

ESTELLE: Ne yapıyorsun?

GARCIN: Gidiyorum.

İNÈS: (*Aceleyle.*) Uzağa gidemeyeceksin, kapı kapalı.

GARCIN: Bu kapıyı açmaları gerek.

Zile basar. Zil çalmaz.

ESTELLE: Garcin!

İNÈS: (*Estelle'e.*) Merak etme, zil bozuk.

GARCIN: Açacaklar diyorum size. (*Kapıyı yumruklar.*) Artık size tahammülüm kalmadı, artık dayanamıyorum. (*Estelle ona doğru koşar, o iter.*) Defol! Senden, ondan iğrendiğimden daha fazla iğreniyorum. Senin gözlerinin içinde gömülüp kalmak istemiyorum. Sen nemlisin! Yumuşaksın! Sen bir ahtapotsun, bir bataklıksın. (*Kapıya vurur.*) Açacak mısınız şunu?

ESTELLE: Garcin, yalvarırım gitme, artık seninle hiç konuşmayacağım, seni rahat bırakacağım, ama ne olursun gitme. İnès tırnaklarını çıkardı, artık onunla yalnız kalmak istemiyorum.

GARCIN: Başının çaresine bak. Seni buraya ben çağırmadım ya.

ESTELLE: Korkak! Korkak! Ah! Korkak olduğun gerçekten doğruymuş.

İNÈS: (*Estelle'e yaklaşarak.*) Ee, tarla kuşum, nasıl, memnun değil misin? Onun hoşuna gitmek için benim suratıma tükürdün, onun yüzünden aramız bozuldu. Ama bak, o gidiyor, oyunbozan, bizi kadın kadına bırakıyor.

ESTELLE: Senin eline hiçbir şey geçmeyecek, eğer bu kapı açılırsa ben de kaçacağım.

İNÈS: Nereye?

ESTELLE: Nereye olursa. Senden mümkün olduğunca uzağa.

Garcin kapıyı yumruklamaktan vazgeçmemiştir.

GARCIN: Açın! Açsamız! Hepsini kabul ediyorum: askıları, kısıkaçları, eritilmiş kurşunu, maşaları, gergi aletini, yakıcı olan her şeyi, yırtıcı olan her şeyi, gerçekten acı çekmek istiyorum. Kafamın içindeki bu acının, bu gelip giden, oksayan, sürtünen ve hiçbir zaman yeterince acı vermeyen bu hayalet acının yerine, yüzlerce ısırık olsun, kamçı olsun, zacıyağı olsun daha iyi.

(Kapının tokmağını yakalar ve sarsar.) Açacak mısınız? (Kapı birden açılır ve düşecek gibi olur.) Ha!

Uzun bir sessizlik.

İNÈS: Ee, Garcin? Gitsenize.

GARCIN: (Yavaşça.) Bu kapı neden açıldı acaba?

İNÈS: Daha ne bekliyorsunuz? Haydi gidin, çabuk gidin!

GARCIN: Gitmeyeceğim.

İNÈS: Ya sen Estelle? (Estelle kımıldamaz, İnès gülmekten katılır.)

Öyleyse? Hangimiz? Üçümüzden hangisi? Yol açık, bizi kim tutuyor? Hah! Gülmekten ölmek için. Biz birbirimizden ayrılamayız.

Estelle arkadan onun üzerine atılır.

ESTELLE: Ayrılamaz mıyız? Garcin! Yardım et bana. Çabuk yardım et. Onu dışarıya sürükleyelim, kapıyı da üstüne kapatalım; görsün gününü.

İNÈS: (Çırpınarak) Estelle, Estelle! Yalvarırım beni bırakma! Beni koridora atma, beni koridora atma!

GARCIN: Bırak onu.

ESTELLE: Deli misin, senden nefret ediyor.

GARCIN: Ben onun yüzünden burada kaldım.

Estelle, İnès'i bırakır ve şaşkınlıkla Garcin'e bakar.

İNÈS: Benim yüzümden mi? (Ara.) İyi, peki öyleyse kapatın kapıyı. Açılınca içerisi eskisinden on kat daha fazla ısındı. (Garcin kapıya giderek kapatır.) Benim yüzümden ha?

GARCIN: Evet. Sen bir korkağın ne olduğunu biliyorsun.

İNÈS: Evet, biliyorum.

GARCIN: Sen kötülüğün, utancın, korkunun ne demek olduğunu biliyorsun. Kendini, yüreğinin içine dek gördüğün günler oluyordu, kolun kanadın kırılıyordu o zaman. Ve ertesi gün,

artık ne düşüneceğini bilmiyor, bir önceki gün bulduğun ipucunun anlamını çözme başaramıyordun. Evet, sen acının bedelini biliyorsun. Eğer benim bir korkak olduğumu söylüyorsan, bunu bilerek söylüyorsun demektir, değil mi?

İNÈS: Evet.

GARCIN: Ben asıl seni inandırmalıyım; sen benim soyumdansın.

Çekip gideceğimi mi sanıyordun? Seni burada, zafere ulaşmış bir halde, kafanın içinde bir sürü düşüncelerle, beni ilgilendiren tüm o düşüncelerle bırakıp gidemezdin.

İNÈS: Beni gerçekten inandırmak istiyor musun?

GARCIN: Artık bundan başka bir şey gelmez elimden. Biliyor musun, artık onları da duymuyorum. Kuşkusuz benimle işleri kalmadı da ondan. Bitti bu mesele kapandı, ben artık yeryüzünde bir hiçim, bir korkak bile değilim artık. İşte burada yalnız İnès, benim hakkımda düşünebilecek sadece siz ikiniz varsınız. O sayılmaz. Ama sen, benden nefret eden sen, bana inanırsan, beni kurtarabilirsin.

İNÈS: Bu pek kolay olmayacak. Bana baksana, inatçının biriyim ben.

GARCIN: Gerektiği kadar zaman tanıyacağım.

İNÈS: Oh! Çok zamanın var. Sonsuz zamanın var.

GARCIN: (Onu omuzlarından yakalar.) Dinle beni, her birimizin bir amacı var değil mi? Para, aşk, bunlar umurumda bile değildi. Bir erkek olmak istiyordum. Güçlü bir erkek. Varımı yolumu tek bir atın üzerine oynadım. En tehlikeli yolları seçen bir insanın korkak olması mümkün müdür? Tüm bir yaşam yalnızca tek bir davranışa göre sorgulanabilir mi?

İNÈS: Neden olmasın? Otuz yıl boyunca yürekli bir insan olduğunu düşledin ve binlerce küçük zaafını görmezden geldin,

çünkü kahramanların her şeye hakları vardı. Ne rahat! Sonra, tehlike saati geldiğinde seni duvarın dibine koydular... Ve sen de Meksiko trenine atlayıverdin.

GARCIN: Bu kahramanlığı düşlemedim ben. Onu seçtim. İnsan istediği neyse odur.

INÈS: Kanıtla o zaman. Bunun bir düş olmadığını kanıtla. Ne istediğimize yalnızca eylemler karar verir.

GARCIN: Ben çok erken öldüm. Bana eylemlerimi yapmak için zaman bırakmadılar.

INÈS: Daima çok erken ölürüz – ya da çok geç. Oysa yaşam önümüzdedir, bitmiş olarak önümüzde durmaktadır. Çizgi çekilmiştir, toplamı yapmak gerekir. Sen kendi yaşamından öte bir şey değilsin.

GARCIN: Yılan! Her şeye verecek bir yanıtın var.

INÈS: Haydi! Haydi! Cesaretini yitirme. Beni ikna etmek senin için kolay olmalı. Kanıt ara, bir çaba göster. (*Garcin omuzlarını silker.*) Gördün mü, gördün mü? Sana dayanıksız olduğumu söylemiştim. Ah! Şimdi bedelini nasıl da ödeyeceksin. Sen bir korkaksın Garcin, bir korkaksın, çünkü ben öyle istiyorum. Ben öyle istiyorum, duyuyor musun, ben öyle istiyorum! Oysa bak ne kadar zayıfım, bir nefeslik canım var; seni gören bir bakıştan, seni düşünen şu renksiz düşünceden başka bir şey değilim. (*Garcin ellerini açıp üzerine yürür.*) Hah! O kocaman erkek elleri açılıyor. İyi ama ne umuyorsun? Düşünceler elle yakalanmaz. Haydi bakalım, başka çaren yok! Beni inandırmak zorundasın. Benim elimdesin artık.

ESTELLE: Garcin!

GARCIN: Ne var?

ESTELLE: Öcünü al.

GARCIN: Nasıl?

ESTELLE: Öp beni, nasıl ötecek göreceksin.

GARCIN: Bu gerçekten doğru İnès. Beni ele geçirdin, ama sen de benim elimdesin.

Estelle'in üzerine eğilir, İnès bir çığlık atar.

INÈS: Hah! Korkak! Korkak! Git hadi! Git, kadınlarda teselli ara.

ESTELLE: Öt İnès, öt!

INÈS: Ne güzel bir çift! Etini ve giysini buruşturarak sırtına yapışan şu kocaman pençesini görseydin. Elleri yapış yapış; terliyor. Elbisenin üzerinde mavi bir leke bırakacak.

ESTELLE: Öt! Öt! Daha sıkı sarıl bana Garcin; hırsından geberecek.

INÈS: Evet evet, sınıksı sarıl ona, sarıl! Hararetleriniz birbirine kanışsın. Aşk güzel şey, değil mi Garcin? Ilık ve uyku gibi derin, ama ben uykuna engel olacağım.

Garcin bir hareket yapar.

ESTELLE: Onu dinleme. Al dudaklarımı, tüm bedenimle seninim.

INÈS: Peki, daha ne bekliyorsun? Sana söyleneni yapšana. Çocuk katili Estelle, korkak Garcin'in kolları arasında. Bahisler açıldı. Korkak Garcin onu öpecek mi acaba? Sizi görüyorum, sizi görüyorum; tek başıma koca bir kalabalık oluşturuyorum ben, koca bir kalabalık. Kalabalığı duyuyor musun Garcin? (*Mırlıdanarak.*) Korkak! Korkak! Korkak! Korkak! Boşuna kaçıyor-sun benden, ben seni bırakmayacağım. Onun dudaklarında ne bulacaksın? Unutulmuşu mu? Ama ben seni unutmayacağım. Asil beni inandırman gerekir. Beni. Gel, gel! Seni bekliyorum.

Görüyorsun ya Estelle, kollarımı gevşetiyor, bir köpek kadar itaatkar... Ona sahip olamayacaksın.

GARCIN: Gece olmayacak mı hiç?

INÈS: Asla.

GARCIN: Sen hep beni görecek misin?

İNÈS: Daima.

Garcin Estelle'i bırakır, odada birkaç adım atar, tunç heykele yaklaşır.

GARCIN: Tunç heykel... (Onu okşar.) İşte zamanı geldi. Heykel karşımda, onu seyrediyor ve cehennemde olduğumu anlıyorum. Her şey önceden tasarlanmıştı diyorum size. Benim, tüm bu bakışlar üzerimdeyken elimi şu heykele bastırarak, şu şöminenin karşısında duracağımı önceden tasarlamışlardı. Beni yiyen tüm bu bakışların altında. (Birden geri döner.) Hah! Yalnızca iki kişi misiniz? Ben sizleri daha çok sanıyordum. (Güler.) Demek cehennem bu. Buna asla inanmazdım. Hatırlarsınız: Kükürt, odun yığını, ızgara... Ah! Ne gülünç. Izgaraya gerek yok ki: Cehennem Başkalarıdır.

ESTELLE: Aşkım!

GARCIN: (Onu iterek.) Bırak beni. Aramızda o var. O beni görürken seni sevemem.

ESTELLE: Ya! O halde bizi artık görmeyecek.

Masanın üstünden kağıt bıçağını alır, İnès'in üzerine atılır ve ona birkaç kez vurur.

İNÈS: (Çırpınarak ve gülerek.) Ne yapıyorsun, ne yapıyorsun, deli misin sen? Ölü olduğumu pekala biliyorsun.

ESTELLE: Ölü mü?

Kağıt bıçağını bırakır. Ara. İnès bıçağı yerden alır ve öfkeden kudurarak kendine saplar.

İNÈS: Ölü! Ölü! Ölü! Ne bıçak, ne zehir, ne de ip. Bu önceden oldu zaten, anlıyor musun? Ve biz sonsuza dek birlikteyiz.

Güler.

ESTELLE: (Gülmekten katılarak.) Sonsuza dek, aman Tanrım, ne gülünç! Sonsuza dek!

GARCIN: (İkisine bakarak güler.) Sonsuza dek!

Her biri kendi kanepesine düşercesine oturur. Uzun bir sessizlik. Gülmeyi keser ve birbirlerine bakarlar. Garcin ayağa kalkar.

GARCIN: İyi öyleyse, devam edelim...

PERDE